

TALE

Samrådstale - samrådsspørgsmål R om arbejdsmiljørådgivning

20. februar 2020

J.nr. 2020-668

Center for Arbejdsliv (1)
JMP

Det talte ord gælder

Samrådsspørgsmål R

Arbejdsmiljørådet anbefaler arbejdsmiljørådgivning til små og mellemstore virksomheder. I ekspertudvalgets rapport fra 2018 anbefalede DA og FH i en mindretalsudtalelse, at der afsættes 100 mio. kr. årligt til støtte for arbejdsmiljørådgivning i små og mellemstore virksomheder. Nu har det samlede Arbejdsmiljøråd erklæret sig enig i anbefalingen, i rådets § 66 anbefalinger til beskæftigelsesministeren. På den baggrund bedes ministeren besvare følgende spørgsmål:

- A) Hvad er ministerens indstilling til Arbejdsmiljørådets anbefaling?
- B) Vil en rådgivning for små og mellemstore virksomheder kunne styrke det forebyggende arbejdsmiljøarbejde?
- C) Under hvilke former kan en sådan rådgivning etableres?
- D) Vil ministeren igangsætte det nødvendige arbejde for at realisere en rådgivningsordning for små og mellemstore virksomheder?

[Indledning]

- Først og fremmest tak for invitationen til samrådet. Det er en god lejlighed til at få drøftet et af elementerne i arbejdsmiljøindsatsen, nemlig arbejdsmiljørådgivning.
- Baggrunden for samrådet er et ønske fra arbejdsmarkedets parter om, at der afsættes penge til arbejdsmiljørådgivning for små og mellemstore virksomheder.
- Lad mig indledningsvist erklære mig enig i spørgers og parternes intentioner.

- Jeg er nemlig også af den holdning, at arbejdsmiljøet og forebyggelsen på de danske arbejdspladser både kan og skal styrkes.
- Det gælder ikke mindst de forebyggende indsatser på arbejdspladserne, der kan forhindre, at danske lønmodtagere slides ned og må gå fra arbejdspladsen til sygesengen eller har svært ved at blive længe på arbejdsmarkedet.
- Derfor er jeg også som minister villig til at drøfte, hvordan man i fremtiden kan give arbejdsmiljøet et yderligere løft.
- Her kan brug af ekstern arbejdsmiljørådgivning være et af flere redskaber i værktøjskassen.
- En værktøjskasse der allerede er blevet udbygget massivt.
- Først med 460 mio. kr. til Arbejdstilsynet, hvor et bredt flertal i Folketinget tog ansvar for en stor genopretning.
- Dernæst med 245 mio. kr. til indsatsen mod social dumping i den seneste finanslovsaftale.

- En aftale vi kan være stolte af. En aftale hvor spørgers parti var med til at sørge for, at bevilningen løftes i de næste tre år til det højeste niveau nogensinde.

[Om ekspertudvalget og arbejdsmiljørådet og arbejdsmiljørådgivning (B)]

- Nu henvises der bl.a. til en mindretalsudtalelse fra ekspertudvalget, hvor Dansk Arbejdsgiverforening og det daværende LO og FTF ønskede, at der etableres en pulje på 100 mio. kr. årligt finansieret af statslige midler, altså Forebyggelsesfonden, med henblik på at understøtte mindre virksomheders brug af arbejdsmiljørådgivning.
- Jeg kan nu forstå, at parterne i Arbejdsmiljørådet bakker op om parternes udtalelse i ekspertudvalget. Det er ikke overraskende.
- Lad mig i forhold til brug af arbejdsmiljørådgivning slå fast, at det er et af flere elementer i den eksisterende arbejdsmiljøindsats.
- Arbejdsmiljørådgiverne er private virksomheder, der fungerer på almindelige markedsvilkår.
- Det er således primært virksomhedernes egen efterspørgsel af ekstern arbejdsmiljørådgivning, der er styrende for omfanget af arbejdsmiljørådgivningen.

- Hvis en virksomhed får et rådgivningspåbud af Arbejdstilsynet, er der dog i dag et krav om, at virksomheden skal anvende en autoriseret rådgivningsvirksomhed til at rådgive om arbejdsmiljø for at efterkomme rådgivningspåbuddet.
- Rådgivningspåbud ændres som led i arbejdsmiljøaftalen og ekspertudvalgets anbefalinger pr. 1. april 2021 til kompetencepåbud.
- Arbejdsgiveren vil fortsat have pligt til at sikre de rigtige kompetencer til at løse påbuddet – men kan opfylde et kompetencepåbud på tre forskellige måder:
 - 1) enten ved at opbygge og anvende egne kompetencer i virksomheden,
 - 2) ved at anvende en intern autoriseret arbejdsmiljørådgiver
 - 3) eller ved at anvende en ekstern autoriseret arbejdsmiljørådgiver.
- Samtidig indføres der med arbejdsmiljøaftalen en modernisering af autorisationsordningen. En modernisering, der kommer til at styrke ordningen og forenkle administrationen.
- I 2015 blev der udarbejdet en hvidbog om arbejdsmiljørådgivning.

- Den pegede på, at arbejdsmiljørådgivning *kan* have positive effekter for virksomhedernes arbejdsmiljøarbejde og arbejdsmiljø.
- Vel at mærke hvis rådgivningen er kompetent og faglig.
- Behovet for arbejdsmiljørådgivning behøver ikke at blive dækket via brug af *eksterne* konsulenter. Det kan også dækkes ved at have den fornødne sagkundskab in-house, men det kan måske være vanskeligt for små virksomheder.
- Alligevel pegede hvidbogen på, at små virksomheder i mindre udstrækning end større virksomheder benytter sig af arbejdsmiljørådgivning.
- Det var formentlig grunden til, at ekspertudvalget også pegede på, at det skulle være tydeligere, hvor virksomhederne kan søge ekstern rådgivning.
- Og derfor blev det netop en del af arbejdsmiljøaftalen. Et initiativ som Arbejdstilsynet i øjeblikket arbejder på at udmønte.
- Det glæder mig også at se, at Arbejdstilsynet for kort tid siden har lanceret et digitalt værktøj, der

særligt skal hjælpe mindre virksomheder med at udarbejde handleplaner, der kan understøtte arbejdsmiljøarbejdet.

- Så der er altså sket en række ting på området på det seneste.

[Om en eventuel ordning og ministerens holdning (A,C,D)]

- Dermed er jeg kommet frem til at besvare spørgsmålet om, hvordan en eventuel rådgivningsordning kunne se ud og blive realiseret.
- Som nævnt er jeg er enig med parterne i, at arbejdsmiljørådgivning kan være et udmærket værktøj i redskabskassen.
- Det var vi i Socialdemokratiet også inde på i forbindelse med optakten til arbejdsmiljøaftalen i april 2019.
- Men jeg mener også, at vi skal se på forebyggelse af nedslidning og dårligt arbejdsmiljø i et meget bredere perspektiv.
- Det er bl.a. derfor, at vi prioriterede at få genoprettet Arbejdstilsynet og styrket indsatsen mod social dumping.

- Arbejdstilsynet er nemlig en uhyre vigtig brik i arbejdsmiljøindsatsen. Genopretningen af Arbejdstilsynets økonomi er derfor det element, som regeringen har haft som primær prioritering.
- Derudover består forebyggelse af bl.a. nedslidning i andet og mere end at indhente konsulentbistand fra en arbejdsmiljørådgiver.
- Forebyggelse kan fx dreje sig om at planlægge og tilrettelægge arbejdet, sådan at det psykiske arbejdsmiljø bliver bedre. Forebyggelse kan også dreje sig om at forebygge arbejdsulykker gennem oplæring og instruktion.
- Det er også vigtigt med viden, overblik og inspiration for at kunne forebygge.
- Det skal Arbejdstilsynets APV-værktøj, udvikling af tilsynets hjemmeside og samarbejdet med BFA i de brancherettede indsatser, fx være med til at styrke.
- Og forebyggelse kan også være, at virksomheder får hjælp og støtte til sundhedsfremmende tiltag, til arbejdspladsindretning, til hjælpemidler eller automatisering.
- Det er bare nogle få eksempler på, hvad forebyggelse også kan handle om.

- Det vigtige for mig er, at forebyggelsesindsatsen på arbejdspladsen bliver løftet. Der skal ikke nødvendigvis stå en ekstern rådgiver bag.
- Det er bl.a. derfor, at vi har ændret rådgivningspåbuddene til kompetencepåbud, så kompetenceopbygningen er tilpasset den enkelte arbejdsplads.

[Afrunding]

- Og så skal vi huske, at det grundlæggende er arbejdsgiverens pligt at sikre et godt arbejdsmiljø, herunder at sikre sig de nødvendige kompetencer.
- Så i bund og grund er det arbejdsgiveren, der på den ene eller anden måde skal sikre sig at have tilstrækkelig sagkundskab til at løse sine forpligtelser – evt. ved at tilkøbe sig den hos en rådgiver.
- Jeg kan i øvrigt forstå, at nogle synes, at en rådgivningsordning skal finansieres af seniorpensionsaftalen.
- Jeg lægger meget vægt på, at de midler, der er knyttet til seniorpensionsaftalen, bruges bedst muligt.

- Det er selvfølgelig ikke her i samrådet, men sammen med forligskredsen, at jeg forhandler om, hvordan pengene skal bruges.
- Men jeg er glad for alle relevante indspark - også for hvad der måtte komme på dette samråd.
- Tak for ordet.